

AREI

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

SLĀPEKĻA APRITES NOVĒRTĒŠANA ZEMKOPĪBAS SISTĒMĀS

EIP grupas projekta Nr. 19-00-A01612-000011

«Progresīva zemkopības sistēma kā pamats vidi saudzējošai un efektīvai Latvijas augkopībai» empīriskie dati

AREI

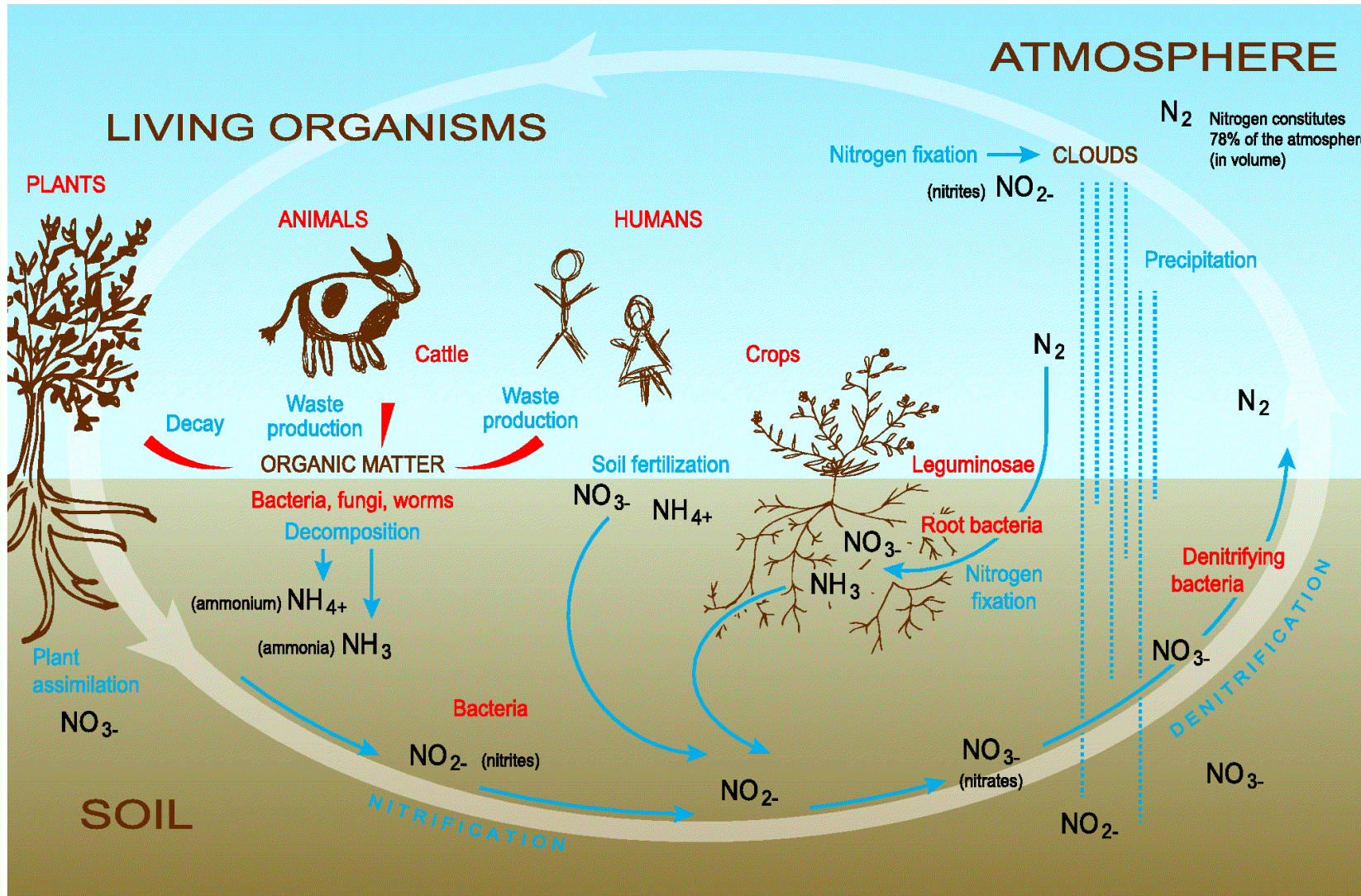
**AREI Bioekonomikas nodaļas
vadošais pētnieks Dr.oec. Alberts Auziņš
vadošā pētniece Dr.oec. Agnese Krieviņa
pētniece Ieva Leimane**

26.01.2023.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

A - aktuāli R - radoši E - efektīvi I - inovatīvi

N aprite

Avots: Eiropas Vides aģentūra (*European Environment Agency, EEA*)

N bilances modelis

$$N_{iznese} = N_{ienese}$$

$$N_{iznese\_ārējā} + N_{iznese\_iekšējā} = N_{ienese\_ārējā} + N_{ienese\_iekšējā}$$

N bilances modelis (turpinājums)

N iznese

$$F_{raza1} + F_{virs_z1} + F_{pa_z1} + F_{OM*1} + F_{virs_z*0} + F_{zud1} + F_{uztv_v1} + F_{uztv_p1} + F_{uztv_v*0} + F_{OV1} + \dots$$

N bilances modelis (turpinājums)

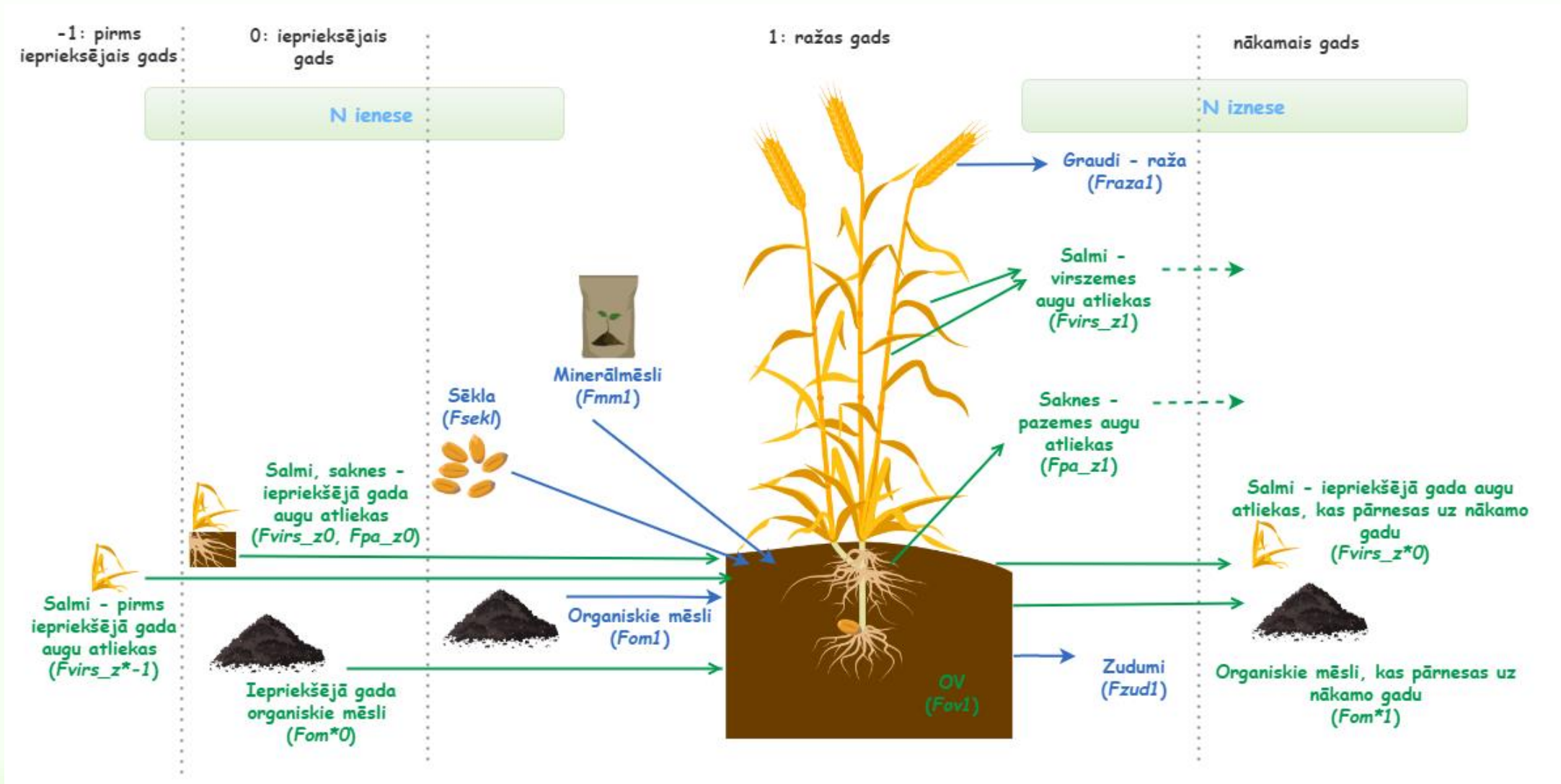
N ienese

$$F_{MM1} + F_{OM1} + F_{OM*0} + F_{sekl1} + F_{virs_z0} + F_{pa_z0} + F_{virs_z*-1} +$$

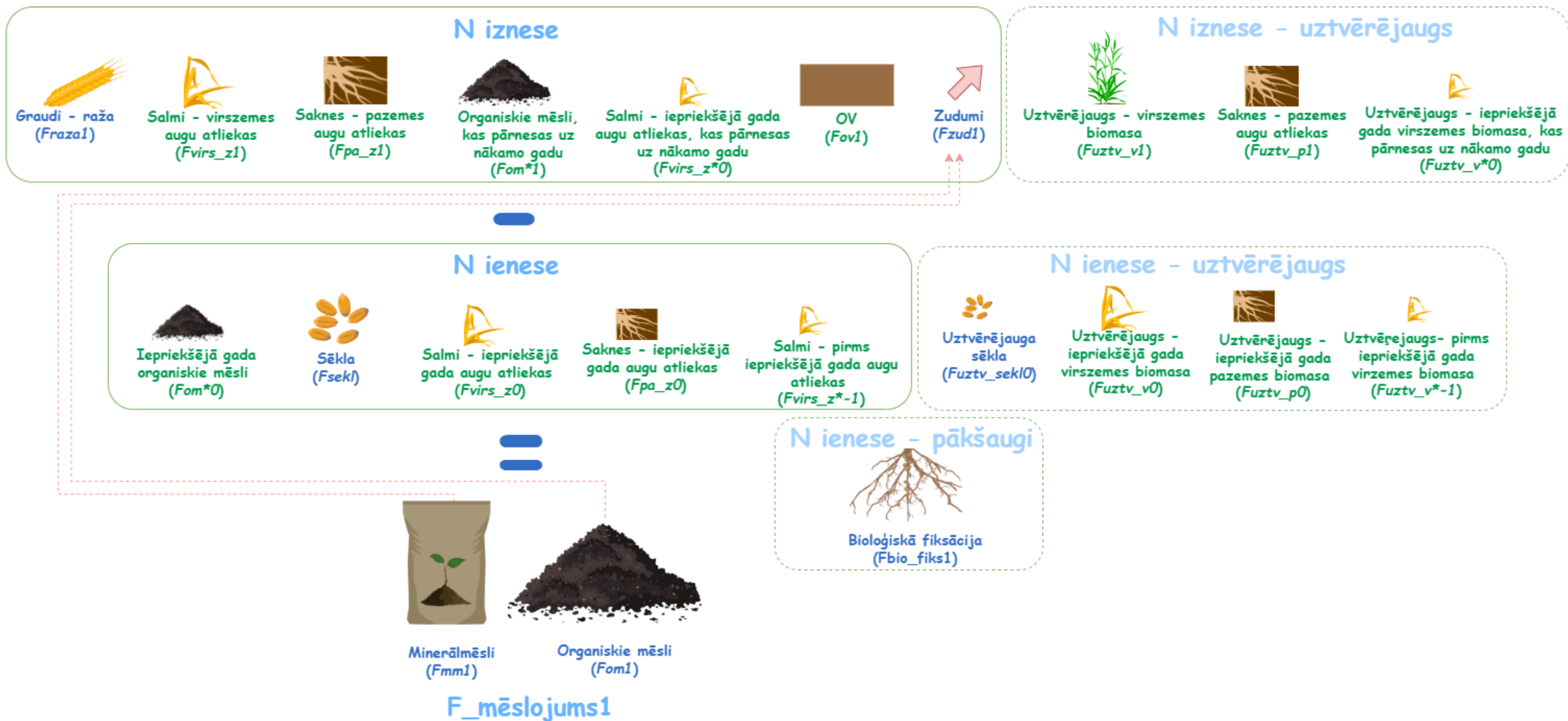
$$+ F_{uztv_sekl0} + F_{uztv_v0} + F_{uztv_p0} + F_{uztv_v*-1} +$$

$$+ F_{bio_fiks1} + \dots$$

N bilances modelis (turpinājums)

Mēslojuma vajadzība un N aprīte

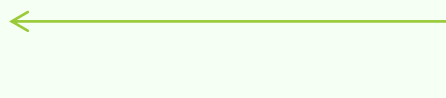

Mēslojuma vajadzība un N aprīte

$$F_{mēslojums1} = [N_{iznese_{ārējā1}} + N_{iznese_{iekšējā1}}] -$$

$$[F_{OM*0} + F_{sekl1} + F_{virs_z0} + F_{pa_z0} + F_{virs_z*-1}] -$$

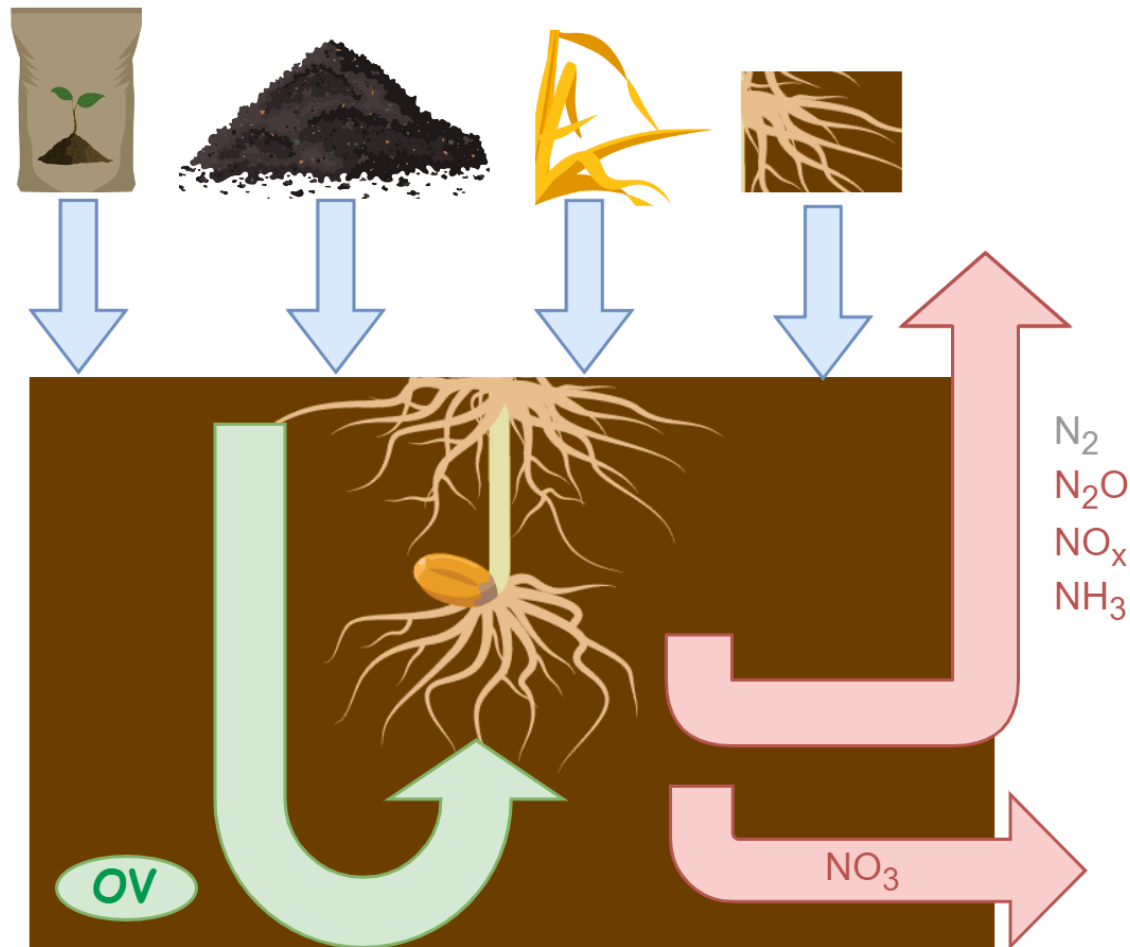
$$[F_{uztv_sekl0} + F_{uztv_v0} + F_{uztv_p0} + F_{uztv_v*-1}] - F_{bio_fiks1}$$

$$F_{MM1} = F_{mēslojums1} - F_{OM1}$$

N zudumi

N zudumi (turpinājums)

N zudumi

$$F_{zud} = F_{N2O} + F_{NH3/NOx} + F_{NO3-} + F_{N2}$$

$$F_{zud1} = [F_{zud_{MM1}} + F_{zud_{OM1}} + F_{zud_{OM*0}}] - \Delta_{uztv1} +$$

$$[F_{zud_{virz0}} + F_{zud_{pa0}} + F_{zud_{virz*-1}}] +$$

$$[F_{zud_{uztv_v0}} + F_{zud_{uztv_p0}} + F_{zud_{uzt_v*-1}}]$$

Mērkis: $\Delta_{uztv1} > [F_{zud_{uztv_v1}} + F_{zud_{uztv_p1}} + F_{zud_{uzt_v*1}}]$

Slāpekļa izmantošanas efektivitāte (NUE)

$$NUE = \frac{N_{liet.iznese}}{N_{ienese_{\bar{a}r\bar{e}j\bar{a}}}}$$

$$NUE = \frac{F_{raza}}{F_{sekl} + F_{OM} + F_{MM} + F_{bio\_fiks}}$$

Uztvērējaugu ietekme uz NUE

KURZEME	2019-2020	2020-2021	2021-2022	Vidēji
Rudzi+ziemas rapši+facēlija	+6%	+9%	+3%	6%
Auzas+v. vīķi+facēlija	+9%	+4%	+7%	7%
Auzas+sinepes	-4%	+15%	+3%	5%
Redīss+sinepes	+6%	+17%	+2%	8%
Vieng. airene+griķi+facēlija	+3%	+18%	+8%	10%
Auzas+ink. ābol. +facēlija	+3%	+7%	+1%	3%

ZEMGALE	2019-2020	2020-2021	2021-2022	Vidēji
Rudzi+ziemas rapši+facēlija	-4%	+2%	-0%	-1%
Auzas+v. vīķi+facēlija	+4%	+2%	+1%	2%
Auzas+sinepes	+11%	+6%	+1%	6%
Redīss+sinepes	+18%	+5%	-1%	7%
Vieng. airene+griķi+facēlija	+9%	+6%	+0%	5%
Auzas+ink. ābol. +facēlija	-5%	+1%	-0%	-1%

Augsnes apstrādes ietekme uz NUE (2020-2022)

Saimniecība, kur tiek audzēta tikai labība

	A
Aršana	57%
Min-till	51%
No-till	59%

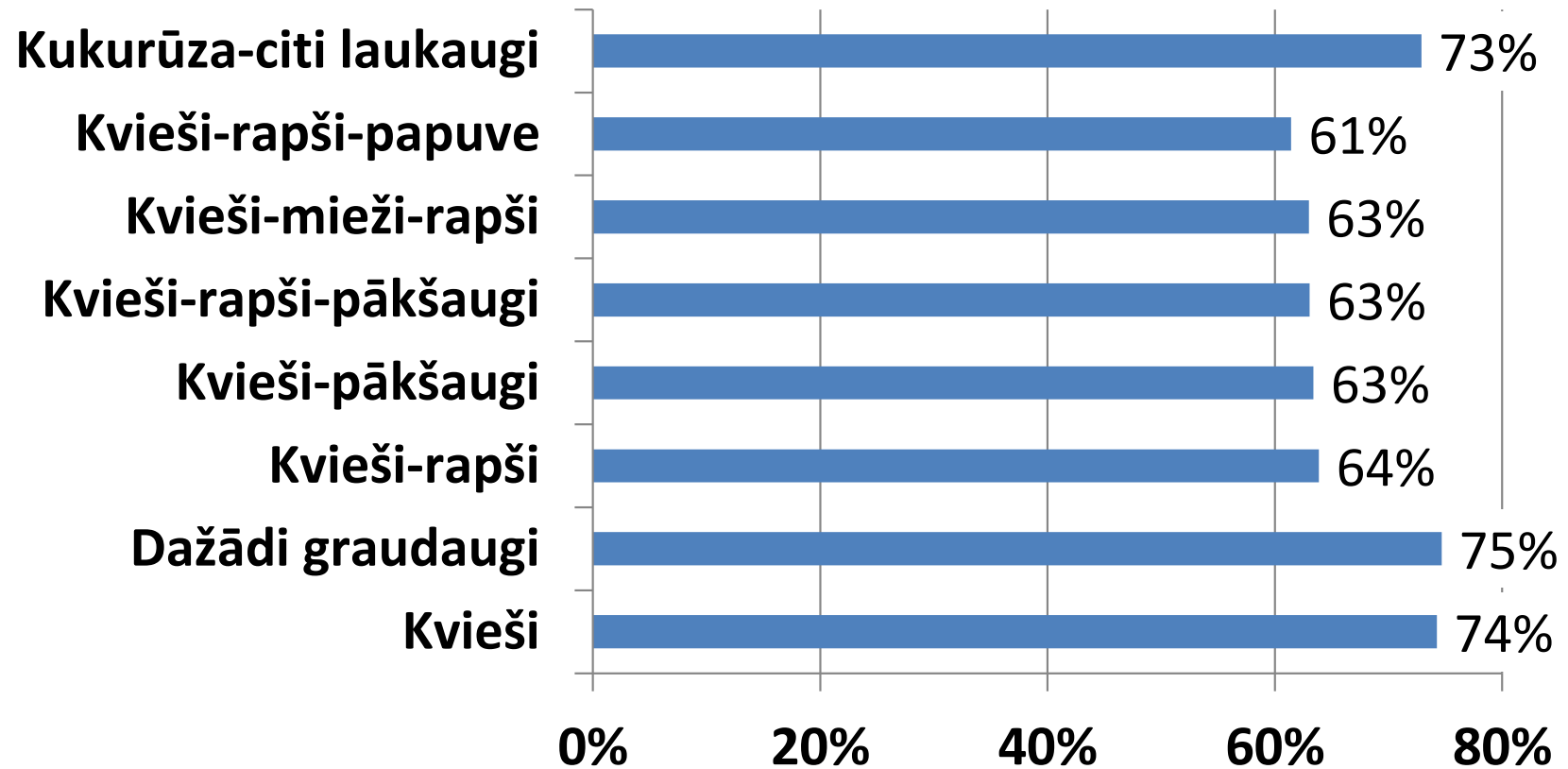
Saimniecības, kurās augu maiņa iekļauta kukurūza

	A	B
Aršana	x	74%
Min-till	82%	63%
No-till	72%	x

Saimniecības, kurās audzē labību, rapsi un lauku pupas

	A	B*	C
Aršana	70%	x	75%
Min-till	70%	80%	74%
Strip-till / No-till	64%	82%	72%

Augu maiņas ietekme uz NUE (2018-2021)

PALDIES PAR SADARBĪBU!

AREI
Bioekonomikas nodaļa
2023.gadā

Alberts Auziņš
AREI vadošais pētnieks
alberts.auzins@arei.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai